

РАЗПОРЕЖДАНЕ

№ 27417

гр. София, 20.02.2024 г.

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 27 СЪСТАВ, в закрито заседание на двадесети февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: **ДИМИТЪР К. ДЕМИРЕВ**

като разгледа докладваното от **ДИМИТЪР К. ДЕМИРЕВ** Частно гражданско дело № 20241110107856 по описа за 2024 година

Подадено е заявление от **Ф. Ц. ООД** срещу **Д. М. Д.**, ЕГН: *****, с което се иска издаване на заповед за изпълнение по чл.417 ГПК за сумата от 420лв., ведно със законната лихва от 09.02.2024г.

Описано е, че вземането произтича от документ по чл.417, т.10 ГПК – запис на заповед от 11.01.2021г., издаден от длъжника в полза на **Ф. Ц. ООД**, по силата на който издателят безусловно и неотменяемо се задължава да плати по запис на заповед на предявяване сумата от 630лв., като съгласно отбелязване върху ценната книга – записът е предявен за плащане на 11.01.2021г. В заявлението по чл.417 ГПК е описано, че между страните е сключен Договор за потребителски кредит № F9004359 за сумата от 400лв., като кредитът бил усвоен на 11.01.2021г. в пълен размер, а длъжникът се задължил да го погаси изцяло, като погасил сумата от 210лв., поради което дължал останалата сума от 420лв.

Съгласно чл.417, т.10 ГПК заявителят може да поиска издаване на заповед за изпълнение и когато, вземането, независимо от неговата цена, се основава на запис на заповед, като когато ценната книга обезпечава вземане, произтичащо от договор, сключен с потребител, към заявлението се прилага договорът, ако е в писмена форма, заедно с всички негови приложения, включително приложимите общи условия.

Настоящият съдебен състав, като съобразява служебното си задължение с оглед въведено от практиката Съда на Европейския съюз задължение за служебна преценка на неправомерност на договорни клаузи, когато са налице фактически данни за такава неправомерност (С-147/16; С-243/08) намира, че от представените по дело документи може да се направи извод за вероятна неправомерност на договора, спрямо който е издаден процесния запис на заповед, което обстоятелство се твърди от заявителя (а именно, че процесният запис на заповед е издаден като обезпечение на Договор за потребителски кредит № F9005451).

Съгласно клаузите на договора, приложен по делото (л.7 до л.11), размерът на отпуснатия кредит е 400лв., при договорен фиксиран годишен лихвен процент от 38,01%, при което ГПР е изчислен на 42,33%, след което в чл.11 от договора е предвидено, че в 7-дневен срок от подписване на договора кредитополучателят се съгласява да предостави едно от посочени обезпечения, а именно банкова гаранция,

която да гарантира всички плащания по главница, лихва и неустойка, или застрахователна полица за сключен в полза на кредитодателя договор за застраховка с одобрен застраховател срещу риск от неизпълнение на задълженията по договора. При неизпълнение на задълженията се начислявала неустойка в размер на 184,50лв., която се плащала на части, заедно с погасителните вноски по кредита съгласно приложен погасителен план.

Съдът намира, че уговорена по този начин неустойката обезпечава не пряко изпълнението на задълженията за връщане на главницата и заплащане на възнаградителната лихва по заема, а изпълнението на задължението за предоставяне на обезпечение. Така уговорена неустойката се дължи независимо от своевременното изпълнение на задълженията за главница и лихва съобразно уговорения погасителен план. Съдът приема, че така уговорената неустойка по своя характер притежава санкционна функция, но не зависи от вредите от това неизпълнение, а цели да се кумулира със задължението (вкл. е предвидена като размер от погасителните вноски), което се отклонява от обезпечителната и обезщетителната си функция, което противоречи на принципа на добросъвестността. С оглед обстоятелството, че същата е включена наред с основното задължение по погасителния план също води до извод, че не цели обезпечаване на кредита, а **скрито възнаграждение**, без да е включено в ГПР, с което на самостоятелно основание заобикаля закона с оглед чл.19, ал.4 ЗПК вр. пар.1 ДР ЗПК. Отделно от това, с така уговорената неустойка се цели дерогиране разпоредбите на глава 4 от ЗКП, касателно оценката на кредитоспособността на потребителя, която оценка следва да бъде извършена преди сключване на договора за потребителски кредит от страна на заемодателя, което на самостоятелно основание я прави вероятно неравноправна.

На следващо място, съгласно чл.19 ЗПК ГПР изразява общите разходи по кредита за потребителя, настоящи и бъдещи (лихви, преки или косвени разходи, комисионни, възнаграждения), като в него не се включват разходите, които потребителят дължи при неизпълнение на договора. Уговарянето на възнаграждение за присъщи на основния предмет на договора услуги заобикаля ограничението на чл.19, ал.4 ЗПК (ГПК да не е по-висок от пет пъти размера на законната лихва, т.е. 50%). С невключването на скритото възнаграждение се постига заблуждаваща търговска практика по см. на С-453/10 на СЕС, съответно настоящият съд, анализирайки „неустойката“ стига до извод за неравноправния им характер, вкл. влечащо неравноправен характер на договора относно цената на отпуснатия кредит. При включване на това скрито възнаграждение, размерът на ГПР нараства и по размер нарушава чл.19, ал.4 ЗПК, следователно с оглед чл.19, ал.5 ЗПК, предвиждащ, че клаузи в договор, надвишаващи определените по ал. 4, се считат за нищожни, то е налице нищожност на споразумението за допълнителен пакет от услуги. Чл.11, ал.1, т.10 ЗПК урежда, че договорът за потребителски кредит съдържа ГПР по кредита и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора за кредит, като се посочат взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на годишния процент на разходите по определения в приложение № 1 към ЗПК начин, т.е. договорът за кредит следва да съдържа ГПР с вярно и коректно посочване, което ще е такова, ако съответства на параметрите на договореното във връзка със задълженията на потребителя, неговите преки и косвени разходи. Нарушаване на нормата по чл.19, ал.4 ГПК води до последиците на чл.22 (конкретно вр. чл.11, ал.,1, т.10 ЗПК) и чл.23 ЗПК, т.е. договорът за кредит е недействителен и се дължи от потребителят **само чистата стойност на кредита**, без да дължи лихва или

други разходи по кредита.

Отделно от това, при нормативното отсъствие на конкретно предвиден размер, до който е допустимо да се уговаря възнаградителната лихва, преценката относно съответствието ѝ с добрите нрави следва да се извърши, изхождайки от нейната същност и функции. Лихвата е граждански плод, възнаграждение, което се дължи за използването на предоставения на кредитополучателя финансов ресурс. Тя овъзмездява кредитора за времето, през което е лишен от възможността да ползва паричните средства и да извлича облага от тях, като се явява насрещна престация по договора. В този смисъл нейният размер е в съответствие с морала, когато не води до несправедливо обогатяване на кредитора. В съдебната практика (решение № 906 от 30.12.2004 г. по гр. д. № 1106/2003 г., II г. о. на ВКС, определение № 901 от 10.07.2015 г. по гр. д. № 6295/2014 г., г. к., IV г. о. на ВКС) се приема, че възнаградителната лихва може да надхвърля размерът на законната лихва, с която се съизмеряват вредите за времето, в което остава неудовлетворено кредиторското парично притежание. За противоречащи на добрите нрави се считат сделки (уговорки), с които неравноправно се третират икономически слаби участници в оборота, използва се недостиг на материални средства на един субект за облагодетелстване на друг, като е изведено в съдебната практика, че уговорка относно размера на възнаградителната лихва, надвишаваща трикратния размер на законната лихва противоречи на добрите нрави, а ако вземането е обезпечено с ипотека за неморална следва да се приеме лихва, която превишава двукратния размер на законната лихва. Съдът намира, че клаузата за възнаградителната лихва в размер на 37,99% е недействителна, доколкото е над трикратния размер на законната лихва, съответно е налице противоречие на добрите нрави (в който смисъл са и: Решение № 4237 от 14.07.2020 г. по в. гр. д. № 16951 / 2019 г. на Възз. III-б. състав на СГС, Решение № 263875 от 10.06.2021 г. по в. гр. д. № 3275 / 2021 г. на Възз. III-б. състав на СГС, Решение № 263878 от 11.06.2021 г. по в. гр. д. № 1821 / 2021 г. на Възз. III-б. състав на СГС, и др.)

По данни на заявителя – главницата по кредита е в размер на 400лв., като по данни на заявителя – длъжникът е заплатил 210лв. Поради разкриване на каузалната сделка, спрямо която е издадена ценната книга, съдът намира, че следва частично да отхвърли заявлението, като бъде издадена заповед за незабавно изпълнение за сумата от 190лв. Заявителят разкрива каузата на абстрактния менителничен ефект, по която каузална сделка – договор за потребителски кредит № F9004359, съгласно приетото по-горе (предвид нищожността на клаузата за неустойка, нищожността на клаузата за възнаградителна лихва, и последиците по чл.22 ЗПК вр. чл.19 ЗПК поради неправилно посочване на ГПР) се дължи единствено главница в размер на 190лв. (виж изрично съображение т.29 от Определение на СЕС от 06.02.2024г. по С-425/2023г., в която праща към С-170/21).

При издаване на заповедта на заявителя следва да се присъдят и разноски само пропорционално на уважената част от вземането, или сумата от **11,30лв.** за д.т. и **330лв.** за адв. възнаграждение.

Така мотивиран, Софийският районен съд, 27 състав,

РАЗПОРЕДИ:

ОТХВЪРЛЯ заявление от Ф. Ц. ООД срещу Д. М. Д., ЕГН: *****, В ЧАСТТА, с което се иска издаване на заповед за изпълнение по чл.417 ГПК за сумата

от 230лв., представляваща разликата над уважената част от 190лв. до пълния претендиран размер от 420лв.

УКАЗВА на заявителя, на осн. чл. 415, ал. 1, т. 3 ГПК, че може да предяви осъдителен иск за вземанията си в едномесечен срок от съобщението, като при спазване на срока ще се ползва от внесената в заповедното производство държавна такса и следва да довнесе единствено разликата.

Разпореждането може да се обжалва с частна жалба пред Софийския градски съд в едноседмичен срок от връчване на препис на заявителя.

Препис да се връчи на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____